

Prince of Songkla University
Pattani Campus
ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หลักสูตรอิสลามศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

การจัดสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

บทนำ

จุดประสงค์

การจัดสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา ซึ่งเป็นสาระที่ 1:ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นการมุ่งเน้นมาตรฐานของผู้เรียนให้มีความรู้ประสบการณ์ การปฏิบัติ และทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมและคุณธรรม ที่ว่าด้วยหลักการ ครีธา หลักประพฤติปฏิบัติและหลักคุณธรรมตามคำสอนของอิสลาม โดยกำหนดเป้าหมายให้ผู้เรียนสามารถประมวลความรู้และแนวคิดมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต และปฏิบัติตนตามหลักธรรม คำสอน เพื่อปลูกฝังให้เป็นคนดี มีครีธา มีความยำเกรงต่อพระผู้เป็นเจ้า บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมที่หลากหลายวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุข

วิสัยทัศน์

การเรียนรู้อิสลามศึกษามุ่งให้ผู้เรียนมีความครีธามั่น และปฏิบัติตามคำสอนของอิสลาม นำมาพัฒนาตนเอง ครอบครัว และสังคม มีบุคลิกภาพตามแบบอย่างของท่านนบี มุฮัมมัด ﷺ ก่อให้เกิดสันติสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า

หลักการ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 22 กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ว่า การศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ฉะนั้นครูผู้สอนและผู้จัดการศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะและผู้ถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆและให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ในการสร้างสรรค์ความรู้ของตน

การจัดการเรียนรู้ตามสาระอิสลามศึกษา เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียน เกิดคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อนำไปดำเนินชีวิตและอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

การเรียนรู้สาระการเรียนรู้อิสลามศึกษามีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนในด้านร่างกาย สติปัญญา วิธีการเรียนรู้ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงเจริญเติบโตอย่างเป็นระยะๆ และต่อเนื่อง

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ควรใช้รูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย และเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสนใจ จนเกิดความตระหนัก ความศรัทธา ยึดมั่น และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามหลักการอิสลาม กระบวนการเรียนรู้ เช่นนี้ ได้แก่ การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อม การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ สอดแทรกกับ กระบวนการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในรูปแบบที่เป็นการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวม โดยนำกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่มสาระอิสลามศึกษา หรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้

จุดหมาย

สาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 มีความต้องการที่จะให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมดังนี้

1. รู้และเข้าใจคำสั่งสอนของศาสนาอิสลาม
2. ปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนบัญญัติได้อย่างถูกต้อง
3. เป็นมุสลิมที่ดีตามแบบอย่างของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ
4. สามารถดำรงชีวิตตามวิถีทางของศาสนาอิสลามได้

โครงสร้างรายวิชา

สาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 ประกอบด้วยโครงสร้างวิชา 8 รายวิชา คือ

1. วิชาหลักศรัทธา (อะกีดะฮ์)
2. วิชาศาสนบัญญัติ (ฟิกฮ์)
3. วิชาศาสนประวัติ (ฮัตตารีค)
4. วิชาจริยธรรม (อัคลาค)
5. วิชาอัลกุรอาน

6. วิชาเสริมทักษะอัลกุรอาน
7. วิชาพื้นฐานศาสนาอิสลาม 1 (ภาษามลายู)
8. วิชาพื้นฐานศาสนาอิสลาม 2 (ภาษาอาหรับ)

เวลาเรียน

1. ใช้เวลาเรียนตลอดหลักสูตร 6 ปี
2. แต่ละปีการศึกษาใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 40 สัปดาห์
3. หนึ่งสัปดาห์ต้องมีเวลาเรียน 2 ชั่วโมงหรือ 6 คาบต่อ 1 ห้องเรียน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

เมื่อผู้เรียนเรียนจบสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา ผู้เรียนควรมีลักษณะดังนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจหลักการอิสลามและตระหนักถึงความจำเป็นในการเรียนรู้สาระอิสลามศึกษา
2. ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักคำสอนของอิสลามศึกษา
3. เห็นคุณค่าของตนเองและมีความภาคภูมิใจในความเป็นมุสลิม
4. มีทักษะและปฏิบัติตามหลักการอิสลามในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอ
5. เป็นผู้ใฝ่รู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ
6. เชิญชวนผู้อื่นให้ทำความดี
7. รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น
8. เป็นแบบอย่างที่ดีตามแนวทางอิสลาม

ความสำคัญของการเรียนรู้อิสลามศึกษา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดให้ผู้เรียนมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี และได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม

การฝึก การอบรม การสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ รวมทั้งให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ และปัจจัยที่เกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนั้นการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี

ความสุข และเปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ และให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ครอบครัวยุคใหม่ ชุมชน สังคมและประเทศชาติ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว กำหนดให้มีการศึกษาภาคบังคับครบถ้วน

อีกในหนึ่งอาจกล่าวได้ว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ มุ่งเน้นให้เป็นคนดี มีปัญญาและมีความสุขบนพื้นฐานของสังคมไทย โดยปลูกฝังให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ มีคุณธรรม จริยธรรม พัฒนาตนเองและสังคม มีความสามารถในการเรียนรู้ สื่อสาร ทำงาน คิด ตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างรอบคอบ มีเหตุผลรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ พึ่งตนเองได้ มีทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี มีสุนทรียภาพ การอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงานและสิ่งแวดล้อม และมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

การเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างพื้นฐานในการคิด และเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับส่วนบุคคลและสังคมนั้น ต้องจัดให้มีการเรียนตลอด 12 การศึกษา ตั้งแต่ช่วงชั้นที่ 1-4 ซึ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้ประกอบด้วยหลายแขนงวิชาและได้รับการออกแบบเพื่อส่งเสริมศักยภาพการเป็นพลเมืองดีเป็นสำคัญ

อิสลามศึกษา เป็นองค์ความรู้ ซึ่งเป็นของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในสาระที่ 1: ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม มีความคิดรวบยอดที่เกี่ยวกับหลักธรรม คำสอนของอิสลามที่มุ่งเน้นมาตรฐานผู้เรียนที่นับถือศาสนาอิสลามให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้และเข้าใจหลักการศรัทธา หลักปฏิบัติและหลักคุณธรรม จริยธรรม เพื่อยึดถือเป็นระบบแห่งชีวิต โดยผู้เรียนจะต้องมีความรู้ ประสบการณ์และทักษะเกี่ยวกับจริยธรรม คุณธรรมที่ว่าด้วยหลักการปฏิบัติความดีตามวิถีชีวิตของอิสลามอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงชั้น การศึกษาขั้นพื้นฐาน และเกิดความเจริญงอกงามทั้งในด้านความรู้ ทักษะและกระบวนการตลอดจนเกิดเจตคติและการจัดการได้

ผลการเรียนรู้อิสลามศึกษา

เมื่อผู้เรียนได้ผ่านการเรียนรู้อิสลามศึกษาครบทุกช่วงชั้นการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว

1. **ด้านความรู้** สาระการเรียนรู้อิสลามศึกษาจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ในเนื้อหาสาระ ความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญในเรื่องหลักศรัทธา ศาสนบัญญัติ จริยธรรม ศาสนประวัติ อัลกุรอาน ภาษาอาหรับหรือภาษามลายู ตามขอบเขตที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับชั้น

2. **ด้านทักษะและกระบวนการ** สาระการเรียนรู้อิสลามศึกษาจะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะและกระบวนการดังนี้

2.1.1 ทักษะการคิด เช่น การสรุปความคิด การแปลความ การวิเคราะห์ หลักการและการนำไปใช้ ตลอดจนเกิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

2.1.2 ทักษะการแก้ปัญหา เช่น ความสามารถในการตั้งคำถามและการตั้งสมมติตั้งสมมติฐานอย่างมีระบบ การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล การทดสอบสมมติฐานและสรุปเป็นหลักการ

2.1.3 ทักษะการเรียนรู้ เช่น ความสามารถในการแสวงหาข้อมูลความรู้โดยการอ่านการเขียนและการนำเสนอ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร สารสนเทศต่างๆให้เป็นประโยชน์ในการแสวงหาความรู้

2.1.4 ทักษะกระบวนการกลุ่ม เช่น ความสามารถในการเป็นผู้นำและผู้ตาม การทำงานกลุ่ม มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการทำงานของกลุ่ม ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบ สร้างสรรค์ผลงาน ช่วยลดข้อขัดแย้ง และแก้ปัญหาของกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. **ด้านเจตคติ** สาระการเรียนรู้อิสลามศึกษาจะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดเจตคติในด้านความเป็นมนุษย์ที่มีต่ออัลลอฮ์ ﷻ เช่น รู้จักตนเอง พึ่งตนเอง ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย มีความกตัญญู รักเกียรติภูมิแห่งตน มีความพอดีในการบริโภค เห็นคุณค่าของการทำงาน รู้จักคิดวิเคราะห์การทำงานเป็นกลุ่ม เคารพสิทธิของผู้อื่น และศรัทธาในหลักธรรมคำสอนของอิสลามด้านการจัดการและปฏิบัติ สาระการเรียนรู้อิสลามศึกษาจะสร้างผู้เรียนเกิดทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม สามารถนำความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ได้รับการอบรมมาใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้

แนวการจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น (ช่วงชั้นที่ 3-4)

ช่วงชั้นปีที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 การจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นการขยายประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาในเนื้อหาสาระที่ลึกและกว้างขึ้น กิจกรรมการ

จัดการเรียนรู้ควรจัดในลักษณะบูรณาการในหัวข้อเรื่องต่างๆ เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนนำหลักการของอิสลามมาใช้ในการพัฒนาตนเอง พัฒนาสังคม เพื่อให้อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข ผู้สอนจึงควรนำหลักการของอิสลามกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม ชุมชน หรือสังคมโลก มาวิเคราะห์ให้เห็นความถูกต้อง ความขัดแย้ง และสรุปเป็นแนวคิดในการนำไปใช้สำหรับผู้เรียนด้วยความเข้าใจและเต็มใจ

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นการขยายประสบการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้เนื้อหาสาระที่กว้างขวางและลึกซึ้ง สถานศึกษาจะต้องจัดการเรียนรู้ให้ครบทุกหัวข้อเรื่อง คือ หัวข้อเรื่องหลักศรัทธา หัวข้อเรื่องศาสนประวัติ หัวข้อเรื่องจริยธรรม หัวข้อเรื่องศาสนบัญญัติ หัวข้อเรื่องอัลกุรอาน และหัวข้อเรื่องภาษาอาหรับหรือมลายู ในลักษณะบูรณาการ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง สามารถวิเคราะห์ เปรียบเทียบ แยกแยะ ตีความ หลักการอิสลาม สรุปเป็นองค์ความรู้ของตนเอง นำไปเป็นแนวปฏิบัติสำหรับตนเองด้วยความศรัทธา ยึดมั่น และสามารถนำองค์ความรู้ของตนเองมาแนะนำชุมชน สังคมได้

มาตรฐานการเรียนรู้อิสลามศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

อิสลามศึกษา ได้ถูกกำหนดให้อยู่ในสาระที่ 1: ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และเพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความเจริญงอกงามในด้านต่างๆ จึงได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ให้สถานศึกษาใช้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพและพัฒนาผู้เรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม ดังนี้

สาระที่ 1 : ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 เข้าใจประวัติความเป็นมา ความสำคัญ หลักการของศาสนาอิสลาม และนำมาปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 ยึดมั่นในหลักศรัทธาและกระทำความดีตามบทบัญญัติอิสลาม

มาตรฐาน ส 1.3 ประพฤติ ปฏิบัติตนตามบทบัญญัติอิสลามและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคน บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมสิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

โดยได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรฐาน ส 1.1: เข้าใจประวัติความเป็นมา ความสำคัญ หลักการของศาสนาอิสลาม และนำมาปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	
ม.1-3	ม.4-6
<p>1. รู้และเข้าใจประวัติความเป็นมา ความสำคัญ ความหมายขององค์ประกอบของศาสนาอิสลาม อัลลอฮ์ อัลกุรอาน รสูล หะดีษ และวิเคราะห์จริยวัตรของรสูล และเศาะฮาบะฮ์</p> <p>2. รู้และมีทักษะในการใช้ภาษาอาหรับและหรือภาษามลายูในการศึกษาศาสนาอิสลาม อัลลอฮ์ อัลกุรอาน รสูล หะดีษ ได้ถูกต้อง และแม่นยำ</p> <p>3. สามารถนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ความสำคัญ หลักการของศาสนาอิสลาม อัลลอฮ์ อัลกุรอาน รสูล หะดีษมาใช้ในชีวิตประจำวันอย่างถูกต้อง สม่่าเสมอ</p> <p>4. ตระหนักในคุณค่าของการศึกษาประวัติ ความเป็นมา และความสำคัญของศาสนาอิสลาม และสามารถปฏิบัติตนอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ</p>	<p>1. รู้ เข้าใจ และวิเคราะห์เกี่ยวกับประวัติ ความเป็นมาองค์ประกอบของศาสนาอิสลาม รสูล หลักการต่าง ๆ ของศาสนาอิสลาม เศาะฮาบะฮ์ ตาบ็อ อุลละมาอ์ และเป้าหมายสูงสุดของชีวิต</p> <p>2. มีทักษะในการใช้ภาษาอาหรับและหรือภาษามลายูในการศึกษาศาสนาอิสลาม อัลลอฮ์ อัลกุรอาน รสูล หะดีษ ได้ถูกต้อง แม่นยำและลึกซึ้ง</p> <p>3. สามารถนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ความสำคัญ หลักการของศาสนาอิสลาม อัลลอฮ์ อัลกุรอาน รสูล หะดีษ และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างถูกต้อง สม่่าเสมอเป็นกิจนิสัย</p> <p>4. เชื่อมั่น ศรัทธาต่อศาสนาอิสลามและนำมาเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข</p>

มาตรฐาน ส 1.2 : ยึดมั่นในหลักศรัทธา และกระทำความดีตามบทบัญญัติอิสลาม

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	
ม.1-3	ม.4-6
<p>1. รู้เข้าใจ และเชื่อมั่นในหลักศรัทธา โดยใช้หลักฐานจากอัลกุรอาน อัลหะดีษ และข้อมูลสารสนเทศมาสนับสนุนในการทำความดีตามหลักการของศาสนาอิสลาม เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข</p> <p>2. เชื่อมมั่นและเห็นความสำคัญของการศรัทธา และจริยธรรมของบุคคลสำคัญที่เป็นแบบอย่าง และนำมาประพฤติปฏิบัติต่อตนเอง กลุ่มเพื่อน ชุมชน สังคม เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข</p>	<p>1. รู้เข้าใจ และตระหนักถึงผลของการศรัทธา การกระทำความดีจากการศึกษาวิเคราะห์ เปรียบเทียบจากหลักฐานอัลกุรอาน อัลหะดีษ และข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ ความเป็นเหตุเป็นผลของสถานการณ์ที่ต้องเผชิญ เพื่อตัดสินใจเลือกปฏิบัติตามแนวทางการศรัทธา และหลักจริยธรรม โดยกำหนดบทบาท เป้าหมายในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข</p> <p>2. เชื่อมมั่นและตระหนักถึงการศรัทธาและการมีจริยธรรมจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบ จากอัลกุรอาน อัลหะดีษ และข้อมูลข่าวสารสารสนเทศอย่างมีเหตุผล นำมาเป็นบรรทัดฐานในการดำเนินชีวิต เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข</p>

มาตรฐาน ส 1.3 : ประพฤติ ปฏิบัติตนตามบัญญัติอิสลาม และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาตนบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	
ม.1-3	ม.4-6
<p>1. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับบทบัญญัติอิสลาม หลักจริยธรรม หลักการอ่าน ท่องจำ ความหมายของอัลกุรอาน โดยนำมาปฏิบัติ และพัฒนาตนสังคม และสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข</p> <p>2. เห็นความสำคัญถึงการกระทำความดี โดยนำหลักคำสอนจากอัลกุรอาน มาเป็นแนวการปฏิบัติตนเอง กลุ่มเพื่อน ชุมชน สังคม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข</p> <p>3. มีทักษะในการปฏิบัติศาสนกิจ อ่าน เขียน ท่องจำ อัลกุรอาน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และแก้ปัญหาของตนเองกลุ่มเพื่อน ชุมชน สังคม</p>	<p>1. รู้เข้าใจ และวิเคราะห์เกี่ยวกับบทบัญญัติอิสลาม หลักจริยธรรม หลักการอ่าน ท่องจำ อรรถาธิบายอัลกุรอาน โดยนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตน สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข</p> <p>2. ตระหนักถึงประโยชน์ในการอ่านอัลกุรอาน การปฏิบัติตนตามบทบัญญัติอิสลาม เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตอย่างมีเหตุผลและอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข</p> <p>3. มีทักษะและความกระตือรือร้นในการปฏิบัติศาสนกิจ อ่าน เขียน ท่องจำอัลกุรอาน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้คุณภาพชีวิตและสังคม</p>

สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น

สาระการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3

มาตรฐาน ส 1.1: เข้าใจประวัติ ความเป็นมา ความสำคัญ หลักการของศาสนาอิสลาม และ นำปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

<p>มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.1-3</p>	<p>สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.1-3</p>
<p>1. รู้และเข้าใจประวัติ ความเป็นมา ความหมายขององค์ประกอบของศาสนาอิสลาม อัลกุรอาน และวิเคราะห์จริยวัตรของรَسُولและเศาะฮาบะฮ์</p> <p>2. รู้และมีทักษะในการใช้ภาษาอาหรับและหรือภาษามลายูในการศึกษาประวัติศาสตร์อิสลาม رَسُول อัลกุรอาน และอัลหะดีษ</p> <p>3. สามารถนำความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติ ความสำคัญของศาสนาอิสลาม رَسُول อัลกุรอานและอัลหะดีษ มาใช้ใน ชีวิตประจำวันอย่างถูกต้อง สม่่าเสมอ</p> <p>4. ตระหนักในคุณค่าของการศึกษาประวัติ และความสำคัญของศาสนาอิสลาม และสามารถปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ</p>	<p>1. ประวัติ ความสำคัญ ความเป็นมา ความหมาย องค์ประกอบ และประโยชน์ของศาสนาอิสลาม</p> <p>2. ประวัติของ رَسُولและเศาะฮาบะฮ์</p> <p>3. رَسُولสำคัญ “อูลูล อหฺมิ”</p> <p>4. ความหมายของคำ ประโยคภาษาอาหรับ และหรือภาษามลายูที่เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม</p> <p>5. ปฏิบัติตามหลักการและวิธีการในการเผยแพร่จริยวัตรของบรรดารَسُولและเศาะฮาบะฮ์</p> <p>6. หลักจริยธรรมในการพัฒนาตนเองและสังคม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข</p>

สาระการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 4

มาตรฐาน ส 1.1: เข้าใจประวัติ ความเป็นมา ความสำคัญ หลักการของศาสนาอิสลาม และ นำมาปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

<p>มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.4-6</p>	<p>สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.4-6</p>
<p>1. รู้เข้าใจและวิเคราะห์เกี่ยวกับประวัติ ความเป็นมา องค์ประกอบของศาสนาอิสลาม รสูล หลักการศาสนาอิสลาม เศาะหาบะฮ์ ตาบีอีน อุละมาอู และเป้าหมายสูงสุดของชีวิต</p> <p>2. มีทักษะในการใช้ภาษาอาหรับและหรือภาษามลายูในการศึกษาศาสนาอิสลาม</p> <p>3. สามารถนำความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ ประวัติความเป็นมา ความสำคัญ หลักการของศาสนาอิสลาม และนำมาประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน</p> <p>4. เชื่อมั่น ศรัทธาต่อศาสนาอิสลาม และ นำมาเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุข</p>	<p>1. ประวัติ ความเป็นมาของ</p> <ul style="list-style-type: none"> - รสูล - เศาะหาบะฮ์ และตาบีอีน - อุละมาอู - อาณาจักรและอารยธรรมอิสลาม - อิสลามและสถานการณ์ปัจจุบัน <p>2. การตีความ การวิเคราะห์ภาษาอาหรับ และหรือภาษามลายูที่เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม</p> <p>3. วิธีการศึกษาและแนะนำผู้อื่นตาม แบบอย่างอิสลาม เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่าง สันติสุข</p> <p>4. เป้าหมายสูงสุดในชีวิตของมุสลิม</p>

สาระการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3

มาตรฐาน ส 1.2 : ยึดมั่นในหลักศรัทธา และการกระทำความดีตามบทบัญญัติอิสลาม

<p>มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.1-3</p>	<p>สาระการเรียนรู้ ม.1-3</p>
<p>1. รู้ เข้าใจ และเชื่อมั่นในหลักศรัทธาโดยใช้หลักฐานจากอัลกุรอาน อัลหะดีษ และข้อมูลสารสนเทศมาสนับสนุนในการกระทำความดีตามหลักการของศาสนาอิสลาม เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข</p> <p>2. เชื่อมมั่นและเห็นความสำคัญของการศรัทธาและจริยธรรมของบุคคลสำคัญที่เป็นแบบอย่าง และนำมาประพฤติปฏิบัติต่อตนเอง กลุ่มเพื่อน ชุมชน สังคม เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข</p>	<p>1. ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ สุบฮานะฮฺวะตะอะลา</p> <p>1.1 เตาฮีดรูปียะฮ์</p> <p>1.2 เตาฮีดสะลัฟ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เตาฮีดรูปียะฮ์ - เตาฮีดอูลูฮียะฮ์ - อัสมาวุสซัฟาท <p>2. ศรัทธาต่ออรสูล</p> <p>3. ศรัทธาต่อมลาอีกะฮ์</p> <p>4. ศรัทธาต่อคัมภีร์</p> <p>5. ศรัทธาต่อวันอาคีเราะฮ์</p> <p>6. ศรัทธาต่อกอฎออุ เกาะดร์</p> <p>7. การปฏิบัติตนต่ออัลลอฮ์ ﷻ ตามแบบฉบับของอรสูล ﷺ และบุคคลสำคัญในอิสลาม</p> <ul style="list-style-type: none"> - มารยาทต่ออัลลอฮ์ ﷻ - การปฏิบัติตนตามระเบียบวินัยของสังคมที่สอดคล้องกับอิสระ - การปฏิบัติตนในภาวะผู้นำ/ผู้ตาม

สาระการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3

มาตรฐานการเรียนรู้ ส 1.3 : ประพฤติ ปฏิบัติตนตามบทบัญญัติอิสลาม และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.1-3	สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.1-3
<p>1. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับบทบัญญัติอิสลาม หลักจริยธรรม หลักการอ่าน ท่องจำ ความหมายของอัลกุรอาน โดยนำมาปฏิบัติและพัฒนาตน สังคม และสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข</p> <p>2. เห็นความสำคัญถึงการทำความดี โดยนำหลักคำสอนจากอัลกุรอานมาเป็นแนวทางปฏิบัติตนเอง กลุ่มเพื่อน ชุมชน สังคม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข</p> <p>3. มีทักษะในการปฏิบัติศาสนกิจ อ่าน เขียน ท่องจำอัลกุรอาน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และแก้ปัญหาของตนเอง กลุ่มเพื่อน ชุมชน สังคม</p>	<p>1. บทบัญญัติอิสลาม</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลักจริยธรรม <p>2. อัล-กุรอาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลักการอ่าน - ท่องจำ - ความหมาย <p>3. การทำความดีตามหลักคำสอนของอัลกุรอานต่อตนเอง กลุ่มเพื่อน ชุมชน สังคมด้วยความมีจริยธรรมและคุณธรรม</p> <p>4. ปฏิบัติศาสนกิจ อ่าน เขียน ท่องจำอัลกุรอาน</p>

สาระการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 4

มาตรฐานการเรียนรู้ ส 1.3 : ประพฤติ ปฏิบัติตนตามบทบัญญัติอิสลาม และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.4-6	สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.4-6
<p>1. รู้ เข้าใจ และวิเคราะห์เกี่ยวกับบทบัญญัติอิสลาม หลักจริยธรรม หลักการอ่าน ท่องจำ อรรถาธิบายอัลกุรอาน โดยนำมาประยุกต์ใช้ในการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข</p> <p>2. ตระหนักถึงประโยชน์ในการอ่านอัลกุรอาน การปฏิบัติตนตามบทบัญญัติอิสลาม เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุผล และอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข</p> <p>3. มีทักษะและความกระตือรือร้นในการปฏิบัติศาสนกิจ อ่าน เขียน ท่องจำอัลกุรอาน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้คุณภาพชีวิตและสังคม</p>	<p>1. บทบัญญัติอิสลาม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประโยชน์ - หลักจริยธรรม <p>2. อัลกุรอาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - อรรถาธิบาย - หลักการอ่าน - การท่องจำ <p>3. การปฏิบัติตนตามศาสนบัญญัติและหลักคำสอนของอัลกุรอานด้วยความศรัทธา</p> <p>4. การปฏิบัติศาสนกิจ อ่าน ท่องจำอัลกุรอานได้อย่างถูกต้องและสม่ำเสมอ</p>

หลักสูตรอิสลามศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2549 (ฉบับทดลอง)

ความนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติในมาตรา 38 ว่า บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการนับถือศาสนาอิสลาม นิกายของศาสนาหรือลัทธินิยมในทางศาสนา และย่อมมีเสรีภาพในการปฏิบัติตามศาสนบัญญัติหรือปฏิบัติพิธีกรรมความเชื่อของตน เมื่อไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของพลเมือง และไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

การศึกษาศาสนาอิสลามมีความจำเป็นในการดำรงชีวิตของมุสลิมทุกคน ดังปรากฏในอัล-หะดีษบทหนึ่งว่า การศึกษาเป็นสิ่งบังคับสำหรับมุสลิม (ชายและหญิง) นั้นแสดงให้เห็นว่าการศึกษาคือความรู้มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับมุสลิมทุกคน พัฒนาการตามแนวทางของศาสนาอิสลาม ให้เป็นคนดี มีสติปัญญา ควบคุมคุณธรรมจริยธรรม และดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรม

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีการสอนศาสนาในโรงเรียนประชาบาลในเขตการศึกษา 2 ได้แก่ จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาสและสตูล เมื่อปี พ.ศ.2518 และได้ยกร่างหลักสูตรเพื่อนำมาสอนจริงในปีการศึกษา 2519 จนกระทั่งถึงปี พ.ศ.2521 กระทรวงศึกษาธิการปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษา ด้วยเหตุนี้จึงต้องปรับปรุงหลักสูตรอิสลามศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และประกาศเป็นหลักสูตรอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษา พ.ศ.2523

ปี พ.ศ.2523 กระทรวงศึกษาธิการปรับปรุงหลักสูตรพุทธศักราช 2521 ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เป็นหลักสูตรพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2523) จึงปรับปรุงหลักสูตรอิสลามศึกษาตามด้วย และประกาศใช้ในปี พ.ศ.2537 และนำไปใช้ในโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่มีนักเรียนนับถือศาสนาอิสลามประมาณ 50% โดยจัดอยู่ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยในหลักสูตรประถมศึกษาและจัดเป็นรายวิชาในหมวดสังคมศึกษาในหลักสูตรมัธยมศึกษา

ต่อมาเมื่อมีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ได้กำหนดให้มีการสอนสาระอิสลามศึกษา ในสาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งสาระดังกล่าวยังไม่มีเนื้อหาในการเรียนรู้ศาสนาอิสลาม เนื่องจากมีเวลาเรียนประมาณสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมงเท่านั้น และเมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละช่วงชั้นแล้วจะไม่ได้รับวุฒิทางศาสนาที่จะเป็นหลักฐานในการศึกษาด้านศาสนาของนักเรียนในระดับที่

สูงขึ้น ซึ่งเป็นความต้องการของท้องถิ่นที่ต้องการให้บุตรหลานมีความรู้วิชาสามัญควบคู่กับวิชาศาสนาอิสลามและได้วุฒิทางศาสนาด้วย

อนึ่ง การจัดการเรียนรู้ด้านศาสนาอิสลามในปัจจุบัน มีหลักสูตรอิสลามศึกษา พิธีกรรมประจำมัสยิด ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ใช้ในศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) หลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2546 สำหรับใช้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและสภามหาวิทยาลัย ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 หลักสูตรที่กล่าวมายังขาดความเป็นเอกภาพ และขาดความต่อเนื่อง

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดทำหลักสูตรอิสลามศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2549 ขึ้นมาควบคู่กับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ให้สถานศึกษานำหลักสูตรไปใช้ โดยคำนึงถึงความพร้อมด้านทรัพยากร แหล่งการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของชุมชน และความต้องการของผู้เรียน พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และชุมชนในแต่ละท้องถิ่นเป็นสำคัญ มิได้บังคับให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องนำไปดำเนินการแต่อย่างใด

หลักการ

เพื่อให้การจัดการศึกษาอิสลามศึกษามีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (ฉบับแก้ไข พ.ศ.2545) ที่มุ่งเน้นพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คู่คุณธรรม จึงกำหนดหลักการของหลักสูตรอิสลามศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้

1. เป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างความรู้ ความเข้าใจในหลักการของอิสลามการปฏิบัติศาสนกิจ และยึดมั่นในหลักการศาสนา เพื่อถือปฏิบัติในการดำรงชีวิต
2. เป็นการศึกษาที่มุ่งพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
3. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้าง สามารถยืดหยุ่นได้ทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้
4. เป็นหลักสูตรการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์ได้
5. เป็นการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

จุดหมาย

หลักสูตรอิสลามศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อศาสนาอิสลาม โดยปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักการอิสลามดังนี้

1. มีความศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ และเราะสูล ﷺ บัญญัติตามหลักคำสอนของศาสนาอิสลาม ตลอดจนมีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
2. มีความรู้ความเข้าใจในประวัติศาสตร์อิสลาม มีทักษะในการเรียนรู้อิสลามศึกษาและวิทยาการต่างๆ สามารถยกระดับความเป็นอยู่ของสังคมมุสลิมให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น สามารถให้ความคิดเห็น รู้จักคิด วิเคราะห์ มีเหตุผลในการวินิจฉัย พิจารณาปัญหาต่างๆ ปรับปรุงแนวทางปฏิบัติ เพื่อพัฒนาตนเอง ชุมชนและประเทศชาติ โดยยึดหลักการศาสนา
3. มีความภูมิใจในความเป็นมุสลิมที่ดี มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ สุจริต อดทน เสียสละ เพื่อส่วนรวม เห็นคุณค่าของตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักการศาสนา
4. ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีความคิดสร้างสรรค์ ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี
5. รักประเทศชาติ และท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคมมีความสามัคคี รู้จักทำงานเป็นกลุ่ม สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนมนุษย์ให้อยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความสันติสุข

โครงสร้าง

เพื่อให้สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรของสถานศึกษา จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรอิสลามศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

1. ระดับช่วงชั้น

กำหนดหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียนดังนี้

- ช่วงชั้น 1 ระดับอิสลามศึกษาตอนต้น ปีที่ 1-3
- ช่วงชั้น 2 ระดับอิสลามศึกษาตอนต้น ปีที่ 4-6
- ช่วงชั้น 3 ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง ปีที่ 1-3
- ช่วงชั้น 4 ระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย ปีที่ 1-3

2. สารการเรียนรู้

กำหนดสารการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะ หรือ กระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะ หรือค่านิยม คุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนเป็นกลุ่ม ดังนี้

2.1 กลุ่มสารการเรียนรู้ศาสนาอิสลาม

2.1.1 อัล-กุรอาน และ ฮัต-ตัฟซีร (อัล-กุรอานและอรรถาธิบาย)

2.1.2 อัล-หะดีษ

2.1.3 อัล-ฟิกฮ์ (ศาสนบัญญัติ)

2.1.4 อัล-อากีดะฮ์ (หลักศรัทธา)

2.2 กลุ่มสารการเรียนรู้สังคมศึกษาและจริยธรรม

2.2.1 ฮัต-ตารีค (ศาสนประวัติ)

2.2.2 อัล-อัคลาภ (จริยธรรม)

2.3 กลุ่มสารการเรียนรู้ภาษา

2.3.1 ภาษาอาหรับ

2.3.2 ภาษามลายู

หลักสูตรอิสลามศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดสารการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มไว้เฉพาะ ส่วนที่จำเป็นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับส่วนที่ตอบสนองความสามารถ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียนแต่ละบุคคลนั้น สถานศึกษาสามารถกำหนดเพิ่มขึ้นได้ให้ สอดคล้องและสนองตอบศักยภาพ

3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสารการเรียนรู้ทั้ง 3 กลุ่ม การเข้าร่วมและ ปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตัวเองตามความ ถนัดและความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ การพัฒนา องค์กรร่วมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยอาจ จัดเป็นแนวทางหนึ่งที่สนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม มี ระเบียบวินัย และมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาองค์กรร่วมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้าง จิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมายมีรูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสม

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

3.1 กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเอง เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งครูทุกคนต้องทำหน้าที่เป็นครูแนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อ และการพัฒนาตนเอง

3.2 กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจรตั้งแต่ศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งเป็นกิจกรรมส่งเสริมผู้เรียน เช่น การอ่านคล่องแคล่ว และท่องจำอัล-กุรอานแม่นยำ ให้สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนโดยภูมิปัญญาท้องถิ่น ร่วมกันจัดหลักสูตร ให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างทั่วถึง

4. มาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรอิสลามศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 3 กลุ่ม ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของแต่ละกลุ่ม เพื่อใช้เป็นจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งกำหนดเป็น 2 ลักษณะคือ

4.1 มาตรฐานการเรียนรู้อิสลามศึกษา

เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียน ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา เมื่อผู้เรียนเรียนจบการศึกษาอิสลามศึกษา

4.2 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียน ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา เมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละช่วงชั้น คือ อิสลามศึกษาตอนต้นปีที่ 3 และปีที่ 6 อิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 และอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 3 มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรอิสลามศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดไว้เฉพาะมาตรฐานการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนให้สถานศึกษาพัฒนาเพิ่มเติมได้

5. เวลาเรียน

หลักสูตรศาสนาอิสลามศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดเวลาในการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1-2 มีเวลาเรียนประมาณ ปีละ 320-400 ชั่วโมงต่อปี ประมาณ สัปดาห์ละ 8-10 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 3 มีเวลาเรียนประมาณ ปีละ 400-480 ชั่วโมงต่อปี ประมาณ สัปดาห์ละ 10-12 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 4 มีเวลาเรียนประมาณ ไม่น้อยกว่าปีละ 480 ชั่วโมงต่อปี ประมาณ สัปดาห์ละไม่น้อย 12 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตรอิสลามศึกษาขั้นพื้นฐาน

ช่วงชั้น	อิสลามศึกษาตอนต้น (อิบติดาอียะฮฺ)		อิสลามศึกษา ตอนกลาง (มุตะวัชชีฎะฮฺ)	อิสลามศึกษา ตอนปลาย (ชานาวิยะฮฺ)
	ช่วงชั้นที่ 1 ปีที่ 1-3	ช่วงชั้นที่ 2 ปีที่ 4-6	ช่วงชั้นที่ 3 ปีที่ 1-3	ช่วงชั้นที่ 4 ปีที่ 1-3
กลุ่มสาระการเรียนรู้ 1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศาสนาอิสลาม	○	○	○	○
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษาและจริยธรรม	○	○	○	○
3. กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษา	○	○	○	○
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	☆	☆	☆	☆
เวลาเรียน	ประมาณปีละ 320-400 ชม.	ประมาณปีละ 320-400 ชม.	ประมาณปีละ 400-480 ชม.	ประมาณปีละ ไม่น้อยกว่า480 ชม.

หมายเหตุ ○ หมายถึง เวลาเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องพิจารณา กำหนดขึ้นเอง และสามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม

☆ หมายถึง เวลาเรียนของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สถานศึกษาต้องพิจารณา กำหนดให้เป็นกิจกรรมเสริมสร้างการเรียนรู้ นอกจาก 3 กลุ่ม และการพัฒนาตามศักยภาพ

การจัดหลักสูตร

หลักสูตรอิสลามศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนตั้งแต่ช่วงชั้นที่ 1-2 อิสลามศึกษาตอนต้นถึงช่วงชั้นที่ 4อิสลามศึกษาตอนปลาย สำหรับผู้เรียนทุกคนทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถปรับใช้ได้กับการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย

หลักสูตรอิสลามศึกษาขั้นพื้นฐานที่สถานศึกษานำไปใช้จัดการเรียนรู้ในสถานศึกษานั้น กำหนดโครงสร้างที่เป็นสาระการเรียนรู้ จำนวนเวลาอย่างกว้างๆ มาตรฐานการเรียนรู้ที่แสดงคุณภาพผู้เรียน เมื่อเรียนจบ 12 ปี และเมื่อจัดการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้นของสาระการเรียนรู้แต่ละกลุ่ม สถานศึกษาต้องนำโครงสร้างดังกล่าวนี้ไปจัดทำเป็นหลักสูตรของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงสภาพปัญหา ความพร้อม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งนี้ สถานศึกษาต้องจัดทำรายวิชาในแต่ละกลุ่มให้ครบถ้วนตามมาตรฐานที่กำหนด

นอกจากนี้สถานศึกษา สามารถจัดทำสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม เป็นหน่วยการเรียนรู้หรือคำอธิบายรายวิชา และมาตรฐานการเรียนรู้ในรายวิชาที่มีความเข้มข้นสูงขึ้นอย่างหลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเลือกสาระการเรียนรู้จาก 3 กลุ่ม ในช่วงชั้นที่ 2 (ปีที่ 4-ปีที่ 6) ช่วงชั้นที่ 3 (ปีที่ 1-ปีที่ 3) และช่วงชั้นที่ 4 (ปีที่ 1-ปีที่ 3) และจัดทำมาตรฐานการเรียนรู้ของสาระการเรียนรู้ หรือรายวิชานั้นๆ ด้วย สำหรับช่วงชั้นที่ 1 (ปีที่ 1-ปีที่ 3)นั้น ยังไม่ควรจัดสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม ควรเรียนเฉพาะวิชาพื้นฐานก่อน

สถานศึกษาต้องจัดสาระการเรียนรู้ให้ครบทั้ง 3 กลุ่มในทุกช่วงชั้นให้เหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้ และระดับพัฒนาการของผู้เรียน โดยในระดับช่วงชั้นที่ 1ถึงช่วงชั้นที่ 3 จัดหลักสูตรเป็นรายปี และช่วงชั้นที่ 4 จัดเป็นรายภาค โดยมีแนวดำเนินการจัดการศึกษาดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 การศึกษาระดับนี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต กระบวนการทางสังคม ทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ การติดต่อสื่อสาร และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ เน้นการบูรณาการอย่างสมดุล ทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมและวัฒนธรรม

ช่วงชั้นที่ 3 มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสำรวจความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเอง และพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัว พัฒนาความสามารถทักษะพื้นฐานด้านการเรียนรู้และทักษะในการดำเนินชีวิตให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถเสริมสร้างสุขภาพส่วนตนและชุมชน ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ

ช่วงชั้นที่ 4 เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน มุ่งปลูกฝังความรู้ ความสามารถ และทักษะในวิทยาการ เพื่อให้เกิดการริเริ่มสร้างสรรค์นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ มุ่งมั่นพัฒนาตนและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำ และผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่างๆ

การจัดเวลาเรียน

ให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนให้ยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมในแต่ละชั้นปี ทั้งการจัดเวลาเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 3 กลุ่ม และสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดทำเพิ่มเติม รวมทั้งต้องจัดให้มีเวลาสำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกภาคเรียนตามความเหมาะสม

การจัดเวลาเรียนสำหรับช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนรายปี โดยมีเวลาเรียนประมาณสัปดาห์ละ 8-10 ชั่วโมง การเรียนในช่วงชั้นนี้เป็นการเรียนพื้นฐานอิสลามศึกษา ผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และพัฒนาทักษะพื้นฐานเพื่อช่วยให้สามารถเรียนวิชาอื่นได้รวดเร็ว ทักษะที่ต้องพัฒนา ได้แก่ การอ่านและการเขียนภาษามลายู ภาษาอาหรับ การอ่านและท่องจำอัลกุรอาน ดังนั้น การฝึกทักษะด้านการอ่าน เขียน และท่องจำ จึงควรใช้เวลาในสัดส่วนที่มากกว่าสาระอื่น รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ส่วนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมจะต้องจัดให้มีตลอดเวลาระหว่างดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพของผู้เรียนและความพร้อมของสถานศึกษา

ช่วงชั้นที่ 3 จัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนสัปดาห์ละ 10-12 ชั่วโมง การเรียนในช่วงชั้นนี้ เป็นการเรียนพื้นฐานอิสลามศึกษาในระดับที่สูงขึ้นกว่า ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และพัฒนาทักษะพื้นฐานที่สูงขึ้น จึงควรจัดเวลาเรียนในสัดส่วนที่ใกล้เคียง

ช่วงชั้นที่ 4 จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีการคิมน้ำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต โดยมีเวลาเรียนประมาณสัปดาห์ละไม่น้อยกว่า 12 ชั่วโมง การเรียนในช่วงชั้นนี้จะเริ่มสู่การเรียนเฉพาะสาขา ให้มีการเลือกเรียนในบางวิชาของในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และค้นหารายวิชาเพิ่มเติมใหม่ๆ บางรายวิชาที่น่าสนใจหรือที่มีความยากในระดับสูงขึ้น

ในการจัดเวลาเรียนดังกล่าวใช้เป็นแนวทางสำหรับการจัดการศึกษาในระบบ ส่วนการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยนั้น ให้พิจารณายืดหยุ่นเวลาในการจัดการเรียนรู้ตามสถานการณ์และโอกาสที่จะเอื้อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรอิสลามศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียน เมื่อเรียนจบหลักสูตรอิสลามศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดให้เฉพาะส่วนที่เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพ ส่วนสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนนั้น สถานศึกษาสามารถพัฒนาเพิ่มเติมได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศาสนาอิสลาม (ศ)

สาระที่ 1 : อัลกุรอาน และฮัด-ทัฟซีร (อัลกุรอานและอรรถาธิบาย)

มาตรฐาน ศ 1.1 : เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักการอ่าน และหลักการอรรถาธิบาย อัลกุรอาน สามารถท่องจำ อรรถาธิบาย และนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต

มาตรฐาน ศ 1.2 : ยึดมั่นในหลักคำสอนอัลกุรอาน และนำมาปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันได้อย่างมีสันติสุข

สาระที่ 2 : อัล-หะดีษ

มาตรฐาน ศ 2.1: เข้าใจความหมาย ความสำคัญหลักการอัลหะดีษ สามารถท่องจำอัลหะดีษ และนำไปดำเนินชีวิต

มาตรฐาน ศ 2.2 : ยึดมั่นในหลักคำสอนอัลหะดีษ และปฏิบัติตามในการดำเนินชีวิต

สาระที่ 3 : อัล-ฟิกฮฺ (ศาสนบัญญัติ)

มาตรฐาน ศ 3.1: เข้าใจกฎ หลักการ และบทบัญญัติอิสลามเกี่ยวกับอิบาดาต มุอามาลาต มุนากาฮาต และญินายาต เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติศาสนกิจและการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

มาตรฐาน ศ 3.2: เห็นคุณค่า ปฏิบัติตามบทบัญญัติอิสลาม และสามารถนำมาวิเคราะห์กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นบนพื้นฐานของเหตุและผล

สาระที่ 4 : อัล-อะกีเตฮฺยฺ (หลักศรัทธา)

มาตรฐาน ศ 4.1: เข้าใจความหมาย ความสำคัญ หลักฐานของหลักการศรัทธา โทษของการตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ และการสิ้นสภาพของการเป็นมุสลิม เพื่อการเป็นบ่าวที่ยำเกรงและภักดีต่ออัลลอฮฺ

มาตรฐาน ศ 4.2: ยึดมั่นในหลักการศรัทธา นำมาปฏิบัติอย่างเคร่งครัดและสามารถแก้ปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา และจริยธรรม (ส)

สาระที่ 1: อัด-ตารีค (ศาสนประวัติ)

มาตรฐาน ส 1.1: เข้าใจความหมาย ความสำคัญของแต่ละยุคสมัยทางประวัติศาสตร์อิสลาม สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ และประยุกต์ใช้เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2: เข้าใจประวัติศาสตร์อิสลามในท้องถิ่นและภูมิภาค มีความภาคภูมิใจในการใช้ชีวิตตามแนวทางของอิสลาม

สาระที่ 2: อัล-อัคลาภ (จริยธรรม)

มาตรฐาน ส 2.1: เข้าใจจริยธรรมอิสลามและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

มาตรฐาน ส 2.2: ยึดมั่นและปฏิบัติตามจริยธรรมอิสลามในการดำเนินชีวิต

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษา (ภ)

สาระที่ 1 : ภาษาอาหรับ

มาตรฐาน ภ 2.1: เข้าใจและใช้กระบวนการฟัง ดู พูด อ่านและเขียน เห็นคุณค่า และมีทักษะในการใช้ภาษาอาหรับ เพื่อการเรียนรู้ สื่อความหมาย และค้นคว้าความรู้จากแหล่งวิชาการเกี่ยวกับศาสนาอิสลามอิสลามอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 2 : ภาษามลายู

มาตรฐาน ภ 2.1: เข้าใจและใช้กระบวนการฟัง ดู พูด อ่านและเขียน เห็นคุณค่า และมีทักษะในการใช้ภาษามลายู เพื่อการเรียนรู้ สื่อความหมาย และค้นคว้าความรู้จากแหล่งวิชาการเกี่ยวกับศาสนาอิสลามอิสลามอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานเลขาธิการ

วิทยาลัยอิสลามศึกษา ☎ 1582

ที่ มอ. 751 /

วันที่ กุมภาพันธ์ 2551

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ผศ.ดร.อับดุลเลาะ การ์รีนา

ด้วยนางนูรีนา บือฮาเฮง นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา กลุ่มวิชาครุศาสตร์อิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส” โดยมี ผศ.ดร.อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ วิทยาลัยอิสลามศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามจุดประสงค์ของแบบสอบถาม ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้วิจัยในการปรับปรุงเครื่องมือเพื่อการวิจัยต่อไป พร้อมนี้ได้ส่งแบบสอบถามเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส” จำนวน 1 ชุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(ผศ.ดร.อับดุลเลาะ การ์รีนา)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาอิสลามศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานเลขาธิการ
ที่ มอ. 751 /

วิทยาลัยอิสลามศึกษา ☎ 1582

วันที่ กุมภาพันธ์ 2551

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.อะห์มัด ยี่สุนทร

ด้วยนางนุรีนา บือฮาเฮง นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา กลุ่ม
วิชาครุศาสตร์อิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการ
นิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส” โดยมี ผศ.ดร.อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษา

ในการนี้ วิทยาลัยอิสลามศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีคุณสมบัติ
เหมาะสม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความ
เที่ยงตรงตามจุดประสงค์ของแบบสอบถาม ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับ
ผู้วิจัยในการปรับปรุงเครื่องมือเพื่อการวิจัยต่อไป พร้อมนี้ได้ส่งแบบสอบถามเรื่อง “ความสัมพันธ์
ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส” จำนวน 1 ชุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(ผศ.ดร.อับดุลเลาะ การ์รีนา)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาอิสลามศึกษา

ที่ ศธ.0521.2.08/ว 762

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรูสะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000

กุมภาพันธ์ 2551

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์รุยดา สะอิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญเพื่อการสร้างเครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางนุรีนา บือราเฮง รหัสนักศึกษา 4920420008 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา กลุ่มวิชาครุศาสตร์อิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส” โดยมี ผศ.ดร.อิบราฮีม ณรงค์รักษาเขต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ วิทยาลัยอิสลามศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามจุดประสงค์ของแบบสอบถาม ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้วิจัยในการปรับปรุงเครื่องมือเพื่อการวิจัยต่อไป พร้อมทั้งได้ส่งแบบสอบถามเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส” จำนวน 1 ชุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อิสมาแอ อาลี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

ที่ ศธ. 0521.2.08/

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรูสะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000

พฤศจิกายน 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต.....

ด้วยนางนูรีนา บือราเฮง รหัสนักศึกษา 4920420008 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา กลุ่มวิชาครุศาสตร์อิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษาภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส” โดยมี ผศ.ดร.อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลจากท่านตามหัวข้อดังต่อไปนี้

- 1.จำนวนและรายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ จังหวัดนราธิวาส
- 2.จำนวนและรายชื่อวิทยากรและครูสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ จังหวัดนราธิวาส

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อิสมาแอ อาลี)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ
โทรศัพท์ 0-7333-1305
โทรสาร 0-7334-8726

ที่ ศธ. 0521.2.08/ว

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรู่สะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000

มีนาคม 2551

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางนุรีนา บือราเฮง รหัสนักศึกษา 4920420008 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา (ครุศาสตร์อิสลาม) วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษาในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส” โดยมี ผศ.ดร.อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่าน โดยการตอบแบบสอบถาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อับดุลเลาะ การ์ินา)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

สำนักงานเลขานุการ

โทรศัพท์ 0-7333-1305

โทรสาร 0-7334-8726

ที่ ศธ. 0521.2.08/ว

วิทยาลัยอิสลามศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรู่สะมิแล

อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000

มีนาคม 2551

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน หัวหน้าวิชาการโรงเรียน.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางนูรีนา บือราเฮง รหัสนักศึกษา 4920420008 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา(ครุศาสตร์อิสลาม)วิทยาลัยอิสลามศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส” โดยมี ผศ.ดร.อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่าน โดยการตอบแบบสอบถาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี้อย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อับดุลเลาะ การ์ินา)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

สำนักงานเลขานุการ

โทรศัพท์ 0-7333-1305

โทรสาร 0-7334-8726

ที่ ศธ. 0521.2.08/ว

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรู่สะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000

มีนาคม 2551

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน ครูอิสลามศึกษาโรงเรียน.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางนุรีนา ปือราเฮง รหัสนักศึกษา 4920420008 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา(ครุศาสตร์อิสลาม)วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษาภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส” โดยมี ผศ.ดร.อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่าน โดยการตอบแบบสอบถาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อับดุลเลาะ การ์ินา)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

สำนักงานเลขานุการ

โทรศัพท์ 0-7333-1305

โทรสาร 0-7334-8726

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษา
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส

The Relationship between School Supervision and Teaching Behaviors of Islamic Studies Teachers
in Secondary Schools, under the Office of Education Service Areas in Narathiwat Province.

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส

2. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าวิชาการ และครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2550 (ทุกโรงเรียน) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส

3. แบบสอบถามนี้ฉบับนี้ มีทั้งหมด 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารและผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ

1. ด้านหลักสูตร
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน
4. ด้านการวัดและประเมินผล
5. ด้านการพัฒนาครูผู้สอน

โดยสร้างเป็นแบบสอบถามจำนวน 29 ข้อ

ตอนที่ 3 ถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ

1. ด้านการเตรียมการสอน
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน
4. ด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม
5. ด้านการวัดและประเมินผลการสอน

โดยสร้างเป็นแบบสอบถามจำนวน 36 ข้อ

ตอนที่ 4 คำถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ด้านปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารและผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานการนิเทศภายในโรงเรียนและพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส

4. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อและทุกตอน (อย่าเว้นที่ให้อ่าง) ตามสภาพความเป็นจริงในการปฏิบัติงานของท่าน เพื่อเป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

5. คำตอบของท่านจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียนและการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป ซึ่งจะถือเป็นความลับ โดยจะใช้เป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงในการให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

(นางนุรีนา บือราเฮง)

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา กลุ่มครุศาสตร์อิสลาม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษาในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษา
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส

ตอนที่ 1

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับ
ตัวท่าน

1. ตำแหน่งในการปฏิบัติหน้าที่ของท่านในปัจจุบัน

- ₁ ผู้บริหารโรงเรียน
₂ หัวหน้าวิชาการ
₃ ครูอิสลามศึกษา

2. สถานที่ในการปฏิบัติหน้าที่ของท่านในปัจจุบัน

- ₁ โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้น
พื้นฐาน พ.ศ. 2544
₂ โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2549 (สองระบบ)

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษา
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส

ตอนที่ 2

การปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารและผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานการ
นิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารและผู้ที่ได้รับมอบหมาย
ให้รับผิดชอบงานการนิเทศภายในโรงเรียน ในโรงเรียนของท่านว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับใด
โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่กำหนดให้ตามความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติงานนิเทศภายในอยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง มีการปฏิบัติงานนิเทศภายในอยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง มีการปฏิบัติงานนิเทศภายในอยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง มีการปฏิบัติงานนิเทศภายในอยู่ในระดับน้อย
1 หมายถึง มีการปฏิบัติงานนิเทศภายในอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

รายการ การปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน	ระดับพฤติกรรม					ผู้วิจัย
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
0 จัดหาหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร อิสลามศึกษาอย่างครบถ้วนทุกระดับชั้น.....	✓					()
00 ส่งเสริมให้ครูอิสลามศึกษาศึกษาหลักสูตร แผนการสอน คู่มือครู และเอกสารต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องกับอิสลามศึกษา.....		✓				()

คำอธิบาย

จากคำตอบข้อ 0 แสดงว่า จัดหาหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรอิสลามศึกษาอย่างครบ
ถ้วนทุกระดับชั้น อยู่ในระดับมากที่สุด

จากคำตอบข้อ 00 แสดงว่า ส่งเสริมให้ครูอิสลามศึกษาศึกษาหลักสูตร แผนการสอน คู่มือครู
และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษาอยู่ในระดับมาก

รายการ การปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน	ระดับพฤติกรรม					ผู้วิจัย
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
ก. ด้านหลักสูตร						
1. จัดหาหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร อิสลามศึกษาอย่างครบถ้วนทุกระดับชั้น.....						
2. ส่งเสริมให้ครูอิสลามศึกษาศึกษาหลักสูตร แผนการสอน คู่มือครู และเอกสารที่เกี่ยวข้อง กับหลักสูตรอิสลามศึกษา.....						
3. ส่งเสริมให้ครูอิสลามศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร ก่อนทำแผนการสอน.....						
4. ส่งเสริมให้ครูอิสลามศึกษาจัดทำแผนการสอน อย่างสม่ำเสมอ.....						
5. ตรวจสอบแผนการสอนของครูอิสลามศึกษาอย่าง สม่ำเสมอ.....						
6. ส่งเสริมให้ครูอิสลามศึกษาวางแผนการสอนให้ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอิสลาม ศึกษา และความต้องการของชุมชน.....						
7. นิเทศติดตามและประเมินผลการนำหลักสูตร ไปใช้โดยพิจารณาจากแผนการสอน.....						
ข. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
8. สนับสนุนให้ครูอิสลามศึกษาดำเนินการสอน ตามแผนการสอนที่ได้วางไว้.....						
9. ส่งเสริมให้ครูอิสลามศึกษาจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.....						
10. เสนอแนะให้ครูอิสลามศึกษาเลือกใช้วิธีสอน ตามความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาและระดับ ความสามารถของนักเรียน.....						
11. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการสอนก่อนหรือหลัง สังเกตการณ์สอนหรือเยี่ยมชั้นเรียน.....						
12. สังเกตการณ์สอนหรือเยี่ยมชั้นเรียน เพื่อ วิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนของครู อิสลามศึกษาและร่วมหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข.						
13. กระตุ้นให้ครูอิสลามศึกษามีความกระตือรือร้น ในการปฏิบัติการสอน.....						

รายการ การปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน	ระดับพฤติกรรม					ผู้วิจัย
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
14. สนับสนุนให้ครูอิสลามศึกษาไปศึกษาดูงาน เกี่ยวกับการเรียนการสอนของโรงเรียนอื่น เพื่อ นำมาพัฒนาการเรียนการสอนของตนให้ดีขึ้น ต่อไป.....						
ค. ด้านสื่อการเรียนการสอน						
15. บริการและอำนวยความสะดวกในการจัดหา จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์แก่ครูอิสลามศึกษา เพื่อใช้ ผลิตสื่อการเรียนการสอน.....						
16. ส่งเสริมให้ครูอิสลามศึกษานำทรัพยากรใน ท้องถิ่นมาใช้ผลิตสื่อการเรียนการสอน.....						
17. สนับสนุนให้ครูอิสลามศึกษาเก็บรักษาวัสดุ และสื่อประกอบการเรียนการสอนอิสลาม ศึกษา.....						
18. ติดตามและประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการ สอนของครูอิสลามศึกษาอย่างสม่ำเสมอ.....						
19. บริการสื่อต้นแบบแก่ครูอิสลามศึกษาเพื่อเป็น ตัวอย่างในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน.....						
ง. ด้านการวัดและประเมินผล						
20. จัดหาเอกสารเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล อิสลามศึกษา เช่น คู่มือการวัดและประเมินผล อิสลามศึกษา เป็นต้น.....						
21. ส่งเสริมให้ครูอิสลามศึกษามีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการวัดและประเมินผล อิสลามศึกษา ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2544 และ/หรือหลักสูตร อิสลามศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2549.....						
22. สนับสนุนให้ครูอิสลามศึกษาใช้วิธีการวัดและ ประเมินผลหลากหลายวิธี เช่น การสังเกต การ ทดสอบ การสัมภาษณ์ ฯลฯ.....						

รายการ การปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน	ระดับพฤติกรรม					ผู้วิจัย
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
23. ส่งเสริมให้ครูอิสลามศึกษาสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนให้ครอบคลุมทั้งทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย.....						
24. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการวัดและประเมินผลอิสลามศึกษา.....						
จ. ด้านการพัฒนาครูผู้สอน						
25. จัดประชุมร่วมกันเพื่อหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษา.....						
26. ส่งเสริมให้ครูอิสลามศึกษาเข้าร่วมประชุมอบรมทางวิชาการ.....						
27. เปิดโอกาสให้ครูอิสลามศึกษาไปศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษา.....						
28. สนับสนุนให้ครูอิสลามศึกษานำผลจากการประชุม อบรม และศึกษาดูงานมาพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษา.....						
29. ติดตามผลการปฏิบัติของครูอิสลามศึกษาหลังจากที่ได้ประชุม อบรม และศึกษาดูงาน.....						

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษาในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษา
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส

ตอนที่ 3

พฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาการสอนของท่าน หรือครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนของท่านว่า มีพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่กำหนดให้ตามความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง มีพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง มีพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง มีพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง มีพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับน้อย
1 หมายถึง มีพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

รายการ พฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษา	ระดับพฤติกรรม					ผู้วิจัย
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
30.ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรและคู่มือการสอนอิสลามศึกษาก่อนวางแผนสอน.....						
31.วางแผนการสอนหรือเตรียมการสอนล่วงหน้าโดยจัดทำแผนการสอนอย่างละเอียดและชัดเจน.....						
32.วางแผนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล.....						
33.เขียนจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนให้สอดคล้องกัน.....						
34.วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.....						

รายการ พฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษา	ระดับพฤติกรรม					ผู้วิจัย
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
35. จัดเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา.....						
ข. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
36. จัดทำแผนการสอนและดำเนินการสอนตามแผนที่กำหนดไว้.....						
37. แจกจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบก่อนจะมีการเรียนการสอนเสมอ.....						
38. จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ.....						
39. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.....						
40. ใช้วิธีการสอนที่หลากหลายอย่างสม่ำเสมอ.						
41. จัดบรรยากาศของห้องเรียนให้มีความเหมาะสมกับการเรียนอิสลามศึกษา.....						
42. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย.....						
43. นำเสนอบทเรียนได้ชัดเจนและครบทุกกระบวนการที่ได้กำหนดในแผนการสอน.....						
ค. ด้านสื่อการเรียนการสอน						
44. เลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาของบทเรียน.....						
45. เลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย						
46. เลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและเน้นการประหยัด.....						
47. ออกแบบและผลิตสื่อการเรียนการสอนด้วยตนเอง.....						
48. ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ.....						
49. ใช้สื่อบุคคล เช่น ผู้นำศาสนา ผู้รู้ในท้องถิ่น วิทยากรจากหน่วยงานต่าง ๆ ฯลฯ.....						

รายการ พฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษา	ระดับพฤติกรรม					ผู้วิจัย
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
35.จัดเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา.....						
50.จัดทำทะเบียนสื่อและวิธีการใช้สื่อแต่ละชนิด						
51.ประเมินการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ.....						
ง. ด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม						
52.สอนให้นักเรียนมีระเบียบวินัย เช่น ระเบียบการแต่งกาย ระเบียบการเข้าชั้นเรียน เป็นต้น.....						
53.สอนให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ เช่น เข้าชั้นเรียนทุกครั้ง ส่งงานตรงเวลา เป็นต้น.....						
54.สอนให้นักเรียนรู้จักควบคุมอารมณ์ตนเอง เช่น ไม่โต้เถียงครูบาอาจารย์ ไม่ใช้อารมณ์ในการตัดสินใจ.....						
55.สอนให้นักเรียนรู้จักเสียสละและมีน้ำใจ เช่น ให้ออกาสเพื่อนคนอื่นได้แสดงออกถึงความสามารถของเขา รู้จักแบ่งปันสิ่งของให้กับผู้อื่น เป็นต้น.....						
56.สอนให้นักเรียนรู้จักการขอโทษและการให้อภัย.....						
57.สอนให้นักเรียนรู้จักประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนรอบข้าง.....						
จ. ด้านการวัดและประเมินผลการสอน						
58.กำหนดเกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย.....						
59.ทำการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอิสลามศึกษา.....						
60.ทำการวัดและประเมินผลผู้เรียนโดยประเมินจากสภาพจริง.....						

รายการ พฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษา	ระดับพฤติกรรม					ผู้วิจัย
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
61. ทำการวัดและประเมินผลผู้เรียนทั้งก่อนเรียนระหว่างเรียนและหลังเรียนทุกครั้ง.....						
62. ทำการวัดและประเมินผลผู้เรียนโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต สัมภาษณ์ สอบข้อเขียน แบบฝึกหัด แฟ้มสะสมงาน ฯลฯ.....						
63. ทำการวัดและประเมินผู้เรียนให้ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้.....						
64. แสดงคะแนนจากการวัดและประเมินผลให้ผู้เรียนได้ทราบถึงความก้าวหน้าในการเรียนของตน.....						
65. ทดสอบผู้เรียนเป็นระยะ ๆ ของแต่ละภาคเรียน						

Prince of Songkhro University
Pattani Campus

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษาในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษา
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส

ตอนที่ 4

ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานกรณีศึกษาในโรงเรียนของผู้บริหารและผู้ที่ได้รับ
มอบหมายให้รับผิดชอบงานกรณีศึกษาในโรงเรียนและพฤติกรรมการสอนของครูอิสลาม
ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส

คำชี้แจง

โปรดระบุปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานกรณีศึกษาในโรงเรียนของ
ผู้บริหารและผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานกรณีศึกษาในโรงเรียนและพฤติกรรมการ
สอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนของท่าน

1. การปฏิบัติงานกรณีศึกษาในโรงเรียน

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
1.1 ด้านหลักสูตร	1.1 ด้านหลักสูตร
1.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	1.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
1.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน	1.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน
1.4 ด้านการวัดและประเมินผล	1.4 ด้านการวัดและประเมินผล
1.5 ด้านการพัฒนาครูผู้สอน	1.5 ด้านการพัฒนาครูผู้สอน

2. พฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษา

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
2.1 ด้านการเตรียมการสอน	2.1 ด้านการเตรียมการสอน
2.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	2.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
2.3 ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน	2.3 ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน
2.4 ด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม	2.4 ด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม
2.5 ด้านการวัดและประเมินผลการสอน	2.5 ด้านการวัดและประเมินผลการสอน

กรุณาตรวจสอบความเรียบร้อยอีกครั้งว่าท่านได้ทำครบทุกข้อแล้ว

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงในการให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

(นางนุรีนา บือราเฮง)

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา กลุ่มครุศาสตร์อิสลาม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

Prince of Songkla University
Pattani Campus
ภาคผนวก ง
บทความวิจัย

**ความสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษาในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษา
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส**

นุรีนา บือราเฮง¹ และ อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท ภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

²Ph.D.(Education), ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส ตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และครูอิสลามศึกษา ในด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการพัฒนาครูผู้สอน 2) ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส ตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และครูอิสลามศึกษา ในด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม และด้านการวัดและประเมินผลการสอน 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษาในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส ตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และครูอิสลามศึกษา กลุ่มประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 18 คน หัวหน้าวิชาการ จำนวน 18 คน และครูอิสลามศึกษา จำนวน 90 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส ตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และครูอิสลามศึกษาในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านสื่อการเรียนการสอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 2) ระดับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส ตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และครูอิสลามศึกษา ในภาพรวมและรายด้านมีพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษาในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส ตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และครูอิสลามศึกษา พบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

คำสำคัญ : กรณีศึกษาในโรงเรียน พฤติกรรมการสอน ครูอิสลามศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา

The Relationship between School Supervision and Teaching Behaviors of Islamic Studies Teachers in Secondary Schools, under the Office of Education Service Areas in Narathiwat Province.

Nurina Bueraheng¹ and Ibrahim Narongraksakhet²

¹Graduate student, Department of Islamic Studies, College of Islamic studies, Prince of Songkla University

²Ph.D.(Education), Department of Islamic Studies, College of Islamic studies, Prince of Songkla University

ABSTRACT

This research aimed 1) to study levels of school supervision in secondary schools under the office of education service areas in Narathiwat province as perceived by administrators, academic leaders and Islamic studies teachers with regard to syllabus, instructional activities, teaching materials, measurement and assessment, and teachers development, 2) to study levels of teaching behaviors of Islamic studies teachers in secondary schools under the office of education service areas in Narathiwat province as perceived by administrators, academic leaders and Islamic studies teachers with regard to teaching preparation, instructional activities, teaching materials, establishing merit and the morality, and measurement and assessment, 3) to examine the relationship between school supervision and teaching behaviors of Islamic studies teachers in secondary schools under the office of education service areas in Narathiwat province as perceived by administrators, academic leaders and Islamic studies teachers,

The population consisted of 18 school administrators, 18 academic leaders and 90 Islamic studies teachers, The research instruments were the interview form and questionnaires, Statistics used in this study was based on percentage, arithmetic mean, standard deviation and Pearson's correlation coefficient.

The results of the study are as follows:

1) The perceived levels of school supervision in secondary schools under the office of education service areas in Narathiwat province, in overall and in each aspect, are high, with the exception of the teaching materials which are moderate.

2) The perceived levels of teaching behaviors of Islamic studies teachers in secondary schools under the office of education service areas in Narathiwat province, in overall and in each aspect, are high.

3) There are high positive statistical significances relation between school supervision and teaching behaviors of Islamic studies teachers in secondary schools under the office of education service areas in Narathiwat province, It is at the level of 0.01

Keywords : school supervision, teaching behaviors, Islamic studies teachers, secondary Schools

บทนำ

จากการหาสาเหตุและการตั้งสมมติฐานของปัญหาความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (2544:185 อ้างถึงใน กัมภณท์ จุฑโท, 2547:51-54) สรุปได้ว่ามาจากสาเหตุทางสังคมจิตวิทยา คือ สังคมไม่เห็นคุณค่าความหลากหลายทางวัฒนธรรมว่าเป็นพลังสร้างสรรค์สำคัญในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาสังคม รวมไปถึงถึงปัญหาการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยและสังคมโลกทุกด้าน ทั้งทางการเมือง การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี การคมนาคม มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วซับซ้อน ทำให้สังคมที่นี้ต้องเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยกลุ่มชนรุ่นใหม่ ก่อให้เกิดการขัดแย้งทางความคิดและวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ อีกทั้งปัญหาการปรับตัวและการรักษาเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นกับการเปลี่ยนแปลงและการเผชิญกับปัญหายาเสพติด ปัญหาความยากจน และความรู้สึกที่ไม่เป็นธรรมในสังคม ปัญหาความไม่เข้าใจและความหวาดระแวงระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ และประการสุดท้ายคือ ปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนและปัญหาการศึกษาต่ำ ประชาชนไม่นิยมเรียนในโรงเรียนสามัญและไม่นิยมพูดภาษาไทยในการติดต่อสื่อสารประจำวัน ซึ่งจากข้อสรุปดังกล่าว เพื่อให้ปัญหาถูกลดลงในระยะยาว การศึกษาจึงเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด

การศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อมวลมนุษยชาติ เพราะการศึกษาเปรียบเสมือนดวงประทีปส่องนำชีวิต เป็นประตูของความสำเร็จและเป็นกุญแจแห่งอารยธรรม (อิบราฮีม ณรงค์รัรักษาเขต, 2540:1) การศึกษายังมีบทบาทและสำคัญยิ่งต่อวิถีชีวิตของคนและสังคม โดยเฉพาะการเตรียมคนเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 เป็นภารกิจของการศึกษาโดยตรง ซึ่งการจัดการศึกษาที่ดีนั้นจะต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และเทคโนโลยี (รุ่ง แก้วแดง, 2542:1) อีกทั้งการศึกษายังถือเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 (มาตรา 6) ได้กำหนดความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545:8) ปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งนั้นคือ การมีรูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับความต้องการของเด็กและบริบทในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา 27 ที่กำหนดว่า ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางและให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545:8)

การศึกษาศาสนาอิสลามมีความจำเป็นในการดำเนินชีวิตของมุสลิมทุกคน ดังปรากฏในอัล-หะดีษบทหนึ่งว่า การศึกษาเป็นสิ่งบังคับสำหรับมุสลิม (ชายและหญิง) นั้นแสดงให้เห็น

เห็นว่า การศึกษาหาความรู้มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับมุสลิมทุกคน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1,2549:1) ดังนั้น เยาวชนมุสลิมทุกคนในประเทศไทยต้องได้รับการศึกษาศาสนาอิสลามอย่างเสมอภาค มีความรู้ ความเข้าใจ ยึดมั่น ศรัทธา และปฏิบัติตนตามหลักศาสนาอิสลาม เพื่อให้เป็นพลเมืองดีมีคุณธรรมและจริยธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544 :5) ดังนั้น ครูอิสลามศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่ทำหน้าที่สอนวิชาอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐ เป็นบุคคลสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ทางด้านอิสลามศึกษาไปยังผู้เรียน และเป็นผู้จัดการศึกษาด้านอิสลามศึกษาให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ,2544:7)

ปัจจุบันนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการและอัตลักษณ์ของชุมชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ส่วนใหญ่ผู้คนนับถือศาสนาอิสลาม โดยให้มีการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค มีความรู้ ความเข้าใจ ยึดมั่น ศรัทธา และปฏิบัติตนตามหลักการอิสลาม อีกทั้งยังเป็นการสร้างจุดแข็งทางการศึกษาและซ่อมแซมจุดอ่อนในภาพรวมของบริบท เช่น ด้านผู้เรียน นักเรียนที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา/มัธยมศึกษา บางส่วนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของสังคม เช่น ก้าวร้าว ดุด่าเสียดสี มั่วสุมในอบายมุข ละเลยคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ ไม่ปฏิบัติตามหลักการของศาสนา หรือนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เมื่อไปเรียนศาสนา ต้องเสียเวลาเรียนศาสนาใหม่ เกิดความซ้ำซ้อน ไม่ต่อเนื่องด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนวิชาอิสลามศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของรัฐมีเวลาเรียนสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง ไม่เพียงพอกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านวัตถุ โดยเฉพาะความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีที่นำเทคโนโลยีขั้นสูงมาใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านชุมชน ผู้ปกครอง บางส่วนตามชนบทไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาเท่าที่ควร ทำให้นักเรียนขาดเรียนค่อนข้างมาก การเรียนอ่อน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อีกทั้งเด็กในวัย 5-12 ปี มีเวลาเรียนมาก ไม่มีเวลาจะอยู่ใกล้ชิดกับผู้ปกครอง หรือจะเล่น และพักผ่อนตามประสาเด็ก (โรงเรียนบ้านจะนะ,2551:3)

ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาด้านอิสลามศึกษาเป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต1ได้จัดทำหลักสูตรอิสลามศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2549 ขึ้นมาควบคู่กับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544โดยให้สถานศึกษานำหลักสูตรไปใช้ โดยคำนึงถึงความพร้อมด้านทรัพยากร แหล่งการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของชุมชน และความต้องการของผู้เรียน พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และชุมชนในแต่ละท้องถิ่นเป็นสำคัญ มิได้บังคับให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องนำไปดำเนินการแต่อย่างใด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต1,2549:2)

อย่างไรก็ตาม จากการสำรวจโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนราธิวาส ปีการศึกษา 2550 พบว่า มีโรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 18 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนที่เปิดสอนอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จำนวน 10 โรงเรียน และโรงเรียนที่เปิดสอนอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรอิสลามศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2549 (โรงเรียนสองระบบ) จำนวน 8 โรงเรียน

การจัดการศึกษาด้านอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในปัจจุบันควรเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยเฉพาะด้านพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษา จากการสัมภาษณ์ครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐจังหวัดนราธิวาส (นายนิอัลดุรอหมัน มุหะ, นางปาตีเมาะ ยูโน, นางพูซียะห์ มะรือชะ, นางสาวมะยิตะ บาโอะ และนายมากือตา เจ๊ะยิ) พบว่าปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษามีดังนี้

1. ด้านการเตรียมการสอน ครูอิสลามศึกษาขาดการเตรียมการสอน เพราะไม่ค่อยมีเวลาในการเตรียม เนื่องจากต้องรับผิดชอบงานโรงเรียนหลายอย่าง ขาดความรู้และทักษะในการเตรียมการสอนที่ดี สิ่งที่น่าคาดหวัง คือ ลดภาระงานโรงเรียนให้น้อยลง ให้ครูเต็มที่กับการสอน และจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการเตรียมการสอน เช่น การทำโครงการสอน การทำแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นต้น

2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูอิสลามศึกษาสามารถจัดกิจกรรมการเรียนในระดับปานกลาง แต่ยังขาดความรู้ด้านเทคนิคการสอน เพราะยังยึดการสอนแบบบรรยาย นักเรียนจึงไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน สิ่งที่น่าคาดหวัง คือ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อนำเทคนิคและวิธีการสอนแบบใหม่ๆ มาปรับใช้ให้เกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด

3. ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน สื่ออิสลามศึกษามีน้อยมาก ครูผลิตสื่อไม่ค่อยเป็น และขาดความรู้ด้านการใช้สื่อการสอน สิ่งที่น่าคาดหวัง คือ จัดหางบประมาณเพื่อผลิตสื่อและวัสดุประกอบการเรียนการสอน และจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอน เพื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป

4. ด้านการวัดและประเมินผลการสอน ครูอิสลามศึกษาขาดเทคนิควิธีการใหม่ๆ มาใช้ในการวัดและประเมินผล โดยเฉพาะการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง สิ่งที่น่าคาดหวัง คือ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านเทคนิคและวิธีการวัดและประเมินผลอิสลามศึกษา

5. ด้านการพัฒนาครูผู้สอน ครูอิสลามศึกษาขาดการอบรมและศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนอิสลามศึกษา สิ่งที่น่าคาดหวัง คือ จัดอบรม ศึกษาดูงาน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างโรงเรียน เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ส่งผลให้การจัดการศึกษาด้านอิสลามศึกษาไม่พัฒนา และไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ซึ่งส่งผลให้คุณภาพของนักเรียนไม่บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งๆที่โรงเรียนมัธยมศึกษาถือเป็นสถานศึกษาชั้นปลายก่อนอุดมศึกษา ดังนั้น

สถานศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยกระบวนการนิเทศการศึกษาเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาด้านอิสลามศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การนิเทศการศึกษา นับว่ามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครูให้สามารถจัดกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้ ระบบการนิเทศการศึกษาที่เหมาะสมและควรนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในสถานการณ์ปัจจุบันก็คือ การนิเทศภายในโรงเรียน (กรองทอง จิรเดชากุล, 2550:1) ซึ่งจุไร ชูรักษ์ (2540:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดพัทลุง ตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.669 ซึ่งสอดคล้องกับอามีเนาะ มามู (2544:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศการสอนวิชาอิสลามศึกษาของผู้บริหารกับพฤติกรรมการสอนของครูสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส ตามทัศนะของครูสอนอิสลามศึกษาที่มีวุฒิศึกและไม่มีวุฒิศึก พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศการสอนวิชาอิสลามศึกษาของผู้บริหารกับพฤติกรรมการสอนของครูสอนอิสลามศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความเห็นแตกต่างกันต่อระดับความสัมพันธ์ โดยครูสอนอิสลามศึกษาที่มีวุฒิศึกเห็นว่า มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และครูสอนอิสลามศึกษาที่ไม่มีวุฒิศึกเห็นว่า มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง

ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจและเห็นความสำคัญที่จะทำการศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เพราะจากการสัมภาษณ์บุคคลดังกล่าวข้างต้นยังไม่สามารถสรุปได้ว่า แท้จริงแล้วปัญหาที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาเป็นเช่นไร และการนิเทศภายในโรงเรียนสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาอย่างไรบ้าง ทั้งนี้โดยเน้นศึกษาการนิเทศภายในโรงเรียนในด้านวิชาการและส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาอย่างแท้จริง ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการพัฒนาครูผู้สอน ส่วนพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และด้านการวัดและประเมินผล การสอน พร้อมกันนี้จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษา โดยจำแนกตัวแปรตามสถานภาพของกลุ่มประชากร คือ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าวิชาการ และครูอิสลามศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่าผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นข้อมูล

พื้นฐาน และใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนและ
 พฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของรัฐที่เปิดสอนอิสลาม
 ศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรอิสลามศึกษาขั้น
 พื้นฐาน พุทธศักราช 2549 ที่จะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาด้านอิสลามศึกษาให้มี
 ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในบริบทพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าวิชาการ และครู
 อิสลามศึกษาใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียน
 การสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการพัฒนาครูผู้สอน

1.2 เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียน
 มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้า
 วิชาการ และครูอิสลามศึกษาใน 5 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียน
 การสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม และด้านการวัด
 และประเมินผลการสอน

1.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการ
 สอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส
 ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าวิชาการ และครูอิสลามศึกษา

2. คำถามการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัยไว้ดังนี้

การนิเทศภายในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลาม
 ศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าวิชาการ และครูอิสลามศึกษาหรือไม่ ? อย่างไร ?

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการ
 สอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส
 เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการแก้ไขปัญหา ปรับปรุง และพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียน
 และระบบการเรียนการสอนอิสลามศึกษาให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational Research) เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน ระดับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษา และความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษา ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส ปีการศึกษา 2550 ตามทศนะของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าวิชาการ และครูอิสลามศึกษา

4.2 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 18 คน หัวหน้าวิชาการ จำนวน 18 คน และครูอิสลามศึกษา จำนวน 90 คน รวมทั้งสิ้น 126 คน จาก 18 โรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1, 2 และ 3

4.3 เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบ และวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของจุไร ชูรักษ์ (2540:216-227) เฉลิมพล และชัน (2550:147-159) และอามีเนาะ มามู (2543:165-117) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขและสร้างให้ครอบคลุมเนื้อหาในเรื่องการนิเทศภายในโรงเรียนใน 5 ด้าน และพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในด้าน 5 ด้าน ซึ่งจะใช้กับผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าวิชาการ และครูอิสลามศึกษา

4.4 วิธีสร้างเครื่องมือ

วิธีสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอน คือ ศึกษาแบบและวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวในการสร้างแบบสอบถาม แล้วกำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมในเรื่องการนิเทศภายในโรงเรียน ทั้ง 5 ด้าน และพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษา ทั้ง 5 ด้าน เช่นเดียวกัน แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข และให้ผู้เชี่ยวชาญ

ตรวจสอบพิจารณาหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) คือ พิจารณาข้อคำถามที่สร้างขึ้นว่ามีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาสาระของเครื่องมือกับเนื้อหาสาระของสิ่งที่ต้องการศึกษา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรม (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540:116-117) และคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้า ซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าวิชาการ และครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี จำนวน 30 คน โดยแยกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 5 คน หัวหน้าวิชาการ จำนวน 5 คน และครูอิสลามศึกษา จำนวน 20 คน และนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาตรวจสอบให้คะแนนและหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540:125-126) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .98 จากนั้นผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขคุณภาพของเครื่องมืออีกครั้ง เพื่อความสมบูรณ์จากข้อบกพร่องที่พบจากการตอบของกลุ่มตัวอย่างและจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ตั้งแต่วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2551 สิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2551

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากกลุ่มประชากรมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

4.6.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากแบบสอบถามตอนที่ 1 โดยใช้ค่าร้อยละ เพื่อนำมาประกอบการอภิปรายผลในการศึกษาค้นคว้า

4.6.2 วิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารและผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานการนิเทศภายในโรงเรียน จากแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้านและหาค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 5 ด้าน โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ของครอนบาค (Cronbach) โดยแบ่งช่วงของค่าตัวกลางเลขคณิต 5 กลุ่ม ในการแปลความหมายดังนี้ คือ

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50–2.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50–3.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50–4.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50–5.00 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

4.6.3 วิเคราะห์ระดับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษา จากแบบสอบถามตอนที่ 3 โดยนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้านและหาค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 5 ด้าน โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ของครอนบาค (Cronbach) โดยแบ่งช่วงของค่าตัวกลางเลขคณิต 5 กลุ่ม ในการแปลความหมายดังนี้ คือ

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.49 หมายถึง ระดับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50–2.49 หมายถึง ระดับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50–3.49 หมายถึง ระดับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50–4.49 หมายถึง ระดับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50–5.00 หมายถึง ระดับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

4.6.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษา โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product moment Correlation Coefficient) ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540:144)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าต่ำกว่า .21 ลงมา ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .21 ถึง .40 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .41 ถึง .60 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .61 ถึง .80 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่ามากกว่า .80 ขึ้นไป ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก

4.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังกล่าว คำนวณโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Windows (Statistical Package for the Social Sciences for Windows) ซึ่งใช้ค่าสถิติดังนี้

4.7.1 ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4.7.1.1 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 มาแจกแจงความถี่ และวิเคราะห์มูลค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

4.7.1.2 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด นำเสนอในรูปของความเรียง โดยเรียงตามลำดับความถี่

4.7.2 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean)

นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มาแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) และหาค่าตัวกลาง

4.7.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

นำค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) แต่ละข้อมาวัดการกระจายของคะแนน แนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง โดยหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละข้อ

4.7.4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product moment Correlation Coefficient)

นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มาหาค่าความสัมพันธ์ว่ามีความสัมพันธ์กันในทิศทางใด และระดับใด

5. ผลการวิจัย

5.1 ระดับการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส ตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และครูอิสลามศึกษา เห็นว่าในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล

และด้านการพัฒนาครูผู้สอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านสื่อการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

5.2 ระดับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานราธิวาส ตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และครูอิสลามศึกษา เห็นว่าใน ภาพรวมและรายด้านมีพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับมาก

5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของ ครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส ตามทัศนะ ของผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และครูอิสลามศึกษา เห็นว่าในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .665

6. การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรม การสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นราธิวาส มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

6.1 ระดับการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษานราธิวาส ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าวิชาการ และครูอิสลามศึกษาใน ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและ ประเมินผล และด้านการพัฒนาครูผู้สอน พบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของจุไร ชูรักษ์ (2540:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัด พัทลุง พบว่า ระดับการนิเทศภายในโรงเรียน ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ จากมากไปหาน้อยคือ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ ด้าน หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน และด้านการเรียนการสอน สอดคล้องกับผลการวิจัยของอามีเนาะ มามู (2544:บทคัดย่อ) ได้ ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศการสอนวิชาอิสลามศึกษาของผู้บริหารกับ พฤติกรรมการสอนของครูสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนราธิวาส พบว่า ระดับการนิเทศการสอนวิชาอิสลามศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของครูสอนอิสลาม ศึกษาที่มีวุฒิครูและไม่มีวุฒิครู ในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และ สอดคล้องกับผลการวิจัยของอำภา สุขทองแท้ (2548:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศ ภายในโรงเรียนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่ การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า การนิเทศภายในโรงเรียนของครูโรงเรียนอาชีวศึกษา เอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานการนิเทศภายในโรงเรียนทำการนิเทศครูอิสลามศึกษาในบางเรื่องอย่างไม่เต็มที่ อาจเป็นเพราะภาระที่มากมายต้องรับผิดชอบ จะเห็นได้ว่า ปัจจุบัน ส่วนใหญ่การดำเนินงานต่างๆ ทางเขตพื้นที่การศึกษาได้มอบหมายให้ทางโรงเรียนรับผิดชอบโดยตรงและมากกว่าเดิม และการทำวิทยฐานะก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่เป็นแรงบันดาลใจและดึงดูดใจ ทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาพากันรีบเร่งจัดทำและเก็บรวบรวมผลงานต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งวิทยฐานะ เพราะฉะนั้น เวลาในการให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทาง จึงทำได้ค่อนข้างยากเลยทีเดียว โดยเฉพาะการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูและเยี่ยมชั้นเรียน ซึ่งทำได้อย่างไม่ต่อเนื่องหรือนานๆ ครั้ง หรือทำในช่วงต้นๆ แล้วค่อยๆ หายไป จึงทำให้ครูบางคนละเลยและไม่เอาใจใส่ในการทำหน้าที่สอน เพียงแค่สอนให้ผ่านไปวันๆ เท่านั้น

6.2 ระดับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครราชสีมา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าวิชาการ และครูอิสลามศึกษาในด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม และด้านการวัดและประเมินผลการสอน พบว่า ในภาพรวมและรายด้านมีพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของกรรณิการ์ เนื่องจางค์ (2541:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนภาษาไทยของครูวิทยาลัยเทคนิคกลุ่มอาชีพศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า พฤติกรรมการสอนภาษาไทยของครูวิทยาลัยเทคนิคโดยรวมและรายด้านทั้ง 9 ด้านปฏิบัติพฤติกรรมในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของจินดา ทับจิ้น (2546:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร:กรณีศึกษา กลุ่มกรุงธนเหนือ พบว่า ครูผู้สอนมีพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของจุไร ชูรักษ์ (2540:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดพัทลุง พบว่า ในภาพรวมครูผู้สอนมีพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของวลี หันสมร (2546:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว พบว่า พฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนภาษาอังกฤษโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุภาพร หนูทอง (2544:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูเกษตรที่เื้ออำนวยการต่อมาตรฐานการศึกษาของผู้เรียน พบว่า ครูเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการสอนที่เื้ออำนวยการต่อมาตรฐานการศึกษาของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของอามีเนาะ มามู (2544:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศการสอนวิชาอิสลามศึกษาของผู้บริหารกับพฤติกรรมการสอนของครูสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

พบว่า ระดับพฤติกรรมการสอนของครูสอนอิสลามศึกษา ตามทัศนะของครูสอนอิสลามศึกษาที่มีวุฒิครูและไม่มีวุฒิครู ในภาพรวมมีพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของอุไรพร พานิชกุล (2539:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนและความต้องการพัฒนาดนของครูผู้สอนคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดพังงา ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีการปฏิบัติพฤติกรรมการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของอำภา สุขทองแท้ (2548:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า พฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าครูอิสลามศึกษาบางคนยังไม่มีควมสันทัดในการเตรียมการสอนและการจัดทำเอกสารต่าง ๆ เช่น การจัดทำแผนการสอน การทำบันทึกหลังการสอน เป็นต้น รวมทั้งไม่มีเวลาในการเตรียมการสอน เนื่องจากครูอิสลามศึกษามีภาระหน้าที่เพิ่มมากขึ้น เพราะต้องรับผิดชอบงานโรงเรียนหลายอย่าง จึงขาดการเตรียมการสอนที่ดี ในส่วนของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูอิสลามศึกษาบางคนยังยึดติดกับการสอนแบบเดิม ๆ โดยยึดหนังสือและเน้นครูผู้สอนเป็นสำคัญ จึงทำให้ผู้เรียนไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้น้อย แต่อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีครูอิสลามที่เพ็งสำเร็จการศึกษาใหม่ ๆ และมีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถผลิตสื่ออิสลามศึกษาที่มีความหลากหลายและทันสมัย โดยใช้เทคโนโลยี และสอดคล้องกับความต้องการและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยเฉพาะมีการผลิตสื่อทางภาษาและเทคโนโลยี มีการบูรณาการบางรายวิชาเข้าด้วยกัน และสามารถนำปรับใช้ในการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

6.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าวิชาการ และครูอิสลามศึกษา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .67 สอดคล้องกับผลการวิจัยของจุไร ชูรักษ์ (2540:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดพัทลุง ตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.9 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของอามีเนาะ มามู (2544:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศการสอนวิชาอิสลามศึกษาของผู้บริหารกับพฤติกรรม

การสอนของครูสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศการสอนวิชาอิสลามศึกษาของผู้บริหารกับพฤติกรรมการสอนของครูสอนอิสลามศึกษา ตามทัศนะของครูสอนอิสลามศึกษาที่มีวุฒิครูและไม่มีวุฒิครูโดยภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความเห็นแตกต่างกันต่อระดับความสัมพันธ์ โดยครูสอนอิสลามศึกษาที่มีวุฒิครูเห็นว่ามีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และครูสอนอิสลามศึกษาที่ไม่มีวุฒิครูเห็นว่า มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานการนิเทศภายในโรงเรียนบางคนยังทำการนิเทศอย่างไม่ต่อเนื่องและไม่เต็มที่ เนื่องจากมีภาระที่ต้องรับผิดชอบกับทางโรงเรียนหลายอย่าง จึงมักทำการนิเทศในช่วงต้น พอช่วงปลายจะค่อยๆ หายไป โดยเฉพาะการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูและเยี่ยมชั้นเรียน ทั้งๆ ที่การนิเทศเป็นกระบวนการสำคัญในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของครูให้ดีขึ้นได้ แต่กลับถูกเพิกเฉยและมองข้าม แต่อย่างไรก็ตาม ส่วนใหญ่ผู้บริหารและผู้ที่ได้รับมอบหมายมีการติดตามการปฏิบัติงานและพฤติกรรมการสอนของครูอย่างจริงจัง ทำให้ครูเกิดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานและทำหน้าที่สอนได้อย่างเต็มศักยภาพ เพราะฉะนั้น การนิเทศภายในเรียนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษา เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ครูอิสลามศึกษามีพฤติกรรมการสอนที่ดีขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางเรียนเพิ่มมากขึ้น ดังที่กรองทอง จิรเดชากุล (2550: 2) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา จะต้องร่วมมือร่วมใจกันดำเนินการพัฒนางานทุกด้านในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในฐานะหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบการจัดการศึกษา จะต้องให้ความสำคัญกับการนิเทศภายในโรงเรียน โดยกำหนดไว้ในมาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาให้ร้อยรัดกัน ทำให้เกิดผลในการปฏิบัติที่ชัดเจนขึ้น

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

7.1.1 ด้านการนิเทศภายในโรงเรียน

7.1.1.1 ผู้บริหารและผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานการนิเทศภายในโรงเรียนควรทำการนิเทศครูอิสลามศึกษาใน 5 ด้านอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะด้านสื่อ

การเรียนการสอน เพราะผลการวิจัยพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น จึงควรทำการนิเทศติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และแก้ไขปัญหาคือต้นเหตุอย่างจริงจัง รวมทั้งสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูหรือเยี่ยมชั้นเรียนอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อให้ครูได้ซักถามปัญหาและข้อข้องใจเกี่ยวกับการสอนของตนได้ดียิ่งขึ้น

7.1.1.2 ผู้บริหารและผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานการนิเทศภายในโรงเรียนควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการสอนอิสลามศึกษาแก่ครู โดยเริ่มตั้งแต่การทำแผนการสอน การทำโครงการสอน การผลิตสื่อการเรียนการสอน การทำวิจัยชั้นเรียน เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากครูอิสลามศึกษาบางคนยังไม่มีควมสันทัดในการเตรียมการสอนและการจัดทำเอกสารต่างๆ และเพื่อให้ครูอิสลามศึกษานำไปใช้ได้จริง

7.1.1.3 ผู้บริหารและผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานการนิเทศภายในโรงเรียนควรจัดโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียน เพื่อให้ครูได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างกัน และตระหนักในหน้าที่สอนของตนให้มากยิ่งขึ้น

7.1.1.4 ทางโรงเรียนและส่วนที่เกี่ยวข้องควรจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อสื่อและวัสดุในการผลิตสื่อการเรียนการสอนอิสลามศึกษาให้มากขึ้น เพื่อให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน เช่น แบบเรียนอิสลามศึกษา แบบฝึกต่างๆ โดยเฉพาะสื่อทางภาษาและเทคโนโลยี เช่น CD, CAI เป็นต้น

7.1.2 ด้านพฤติกรรมกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษา

7.1.2.1 ครูอิสลามศึกษาต้องเตรียมการสอนทุกครั้งที่มีการสอน และทำการสอนให้เป็นไปตามแผนการสอน เพื่อให้การสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ถึงแม้จะมีอุปสรรคในด้านภาระหน้าที่ที่เพิ่มมากขึ้นก็ตาม

7.1.2.2 ครูอิสลามศึกษาต้องทำการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ไม่ยึดติดกับการสอนแบบเดิมๆ ซึ่งยึดหนังสือและเน้นครูผู้สอนเป็นสำคัญ เพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้น้อย

7.1.2.3 ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน โดยเริ่มตั้งแต่การผลิต การนำไปใช้ และการเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้สามารถใช้ได้นานๆ รวมทั้งการผลิตสื่อทางภาษาและเทคโนโลยี

7.2 ข้อเสนอแนะในการจัดทำวิทยานิพนธ์ครั้งต่อไป

7.2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส โดยศึกษาจากทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าวิชาการ และครูอิสลามศึกษาที่มีอายุ เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ต่างกัน

7.2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษาในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส โดยศึกษาจากทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าวิชาการ และครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 และโรงเรียนที่เปิดสอนอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรอิสลามศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2549

7.2.3 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษาในโรงเรียนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับพฤติกรรมการสอนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส โดยศึกษาจากทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าวิชาการ และครูอิสลามศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บรรณานุกรม

หนังสือ

- กรองทอง จิระเดชากุล. 2550. **คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : ธารอักษร.
- เขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1, สำนักงาน. 2549. **หลักสูตรอิสลามศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2549 (ฉบับทดลอง)**.นราธิวาส. ม.ป.ท.
- รุ่ง แก้วแดง . 2542 . **ปฏิวัติการศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.
- โรงเรียนบ้านจะแนะ. 2551. **รายงานการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม ประจำปี การศึกษา 2549-2550**. นราธิวาส : โรงเรียนบ้านจะแนะ.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2544. **การจัดสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : ศุภสภาลาดพร้าว.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2545. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไข เพิ่มเติมพุทธศักราช 2545**. กรุงเทพฯ : ศุภสภาลาดพร้าว.
- อิบราฮีม ณรงค์รักษาเขต. 2540. **ประวัติการศึกษาอิสลาม**. ปัตตานี : สำนักงานวิชาการและ บริการชุมชน.
- ประคอง กรรณสูต. 2538. **สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540. **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒฯ.

วารสาร

- กัมภณฑ์ จุนโท. 2547. “ **ปฏิรูปการศึกษากับการแก้ปัญหาคความมั่นคงในสามจังหวัดชายแดน ภาคใต้** ” วารสารวิชาการ. 7 (มกราคม 2547) , 51-55.

วิทยานิพนธ์

กรรณิการ์ เนื่องจำนงค์. 2541. “ การศึกษาพฤติกรรมการสอนภาษาไทยของครูวิทยาลัยเทคนิค กลุ่มอาชีพศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยบูรพา.

จินดา ทับจัน. 2546. “ พฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษา กลุ่มกรุงธนเหนือ ”. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จุไร ชูรักษ์. 2540. “ ความสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษาในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดพัทลุง ”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

เฉลิมพล และชั้น. 2550. “ สภาพและปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเขตภาคกลาง ”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

วลี หันสมร. 2546. “ การศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุภาพร หนูทอง. 2544. “ พฤติกรรมการสอนของครูเกษตรที่เื้อ้อำนวยต่อมาตรฐานการศึกษาของผู้เรียน ”. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคุรุศาสตร์เกษตร ภาควิชาอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อามีเนาะ มามู. 2543. “ ความสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษาการสอนวิชาอิสลามศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครูสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนราธิวาส ”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

อุไรพร พานิชกุล. 2539. “ พฤติกรรมการสอนและความต้องการพัฒนาตนเองของผู้สอนคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพังงา ”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ผลการพิจารณาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

ตาราง 16 ผลการพิจารณาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

ข้อ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	ผลการตรวจสอบ
	1	2	3			
1	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4	1	1	0	2	.6	ปรับปรุง
5	1	1	0	2	.6	ปรับปรุง
6	1	1	1	3	1	ใช้ได้
7	1	1	1	3	1	ใช้ได้
8	1	1	1	3	1	ใช้ได้
9	1	1	1	3	1	ใช้ได้
10	1	1	1	3	1	ใช้ได้
11	1	1	1	3	1	ใช้ได้
12	1	1	1	3	1	ใช้ได้
13	0	1	1	2	.6	ปรับปรุง
14	1	1	1	3	1	ใช้ได้
15	1	1	1	3	1	ใช้ได้
16	1	1	1	3	1	ใช้ได้
17	1	1	1	3	1	ใช้ได้
18	1	1	1	3	1	ใช้ได้
19	1	1	1	3	1	ใช้ได้
20	1	1	1	3	1	ใช้ได้
21	1	1	1	3	1	ใช้ได้
22	1	1	1	3	1	ใช้ได้
23	1	1	1	3	1	ใช้ได้
24	1	1	1	3	1	ใช้ได้
25	1	1	1	3	1	ใช้ได้
26	1	1	1	3	1	ใช้ได้
27	1	1	1	3	1	ใช้ได้
28	1	1	1	3	1	ใช้ได้
29	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	ผลการตรวจสอบ
	1	2	3			
30	1	1	0	2	.6	ปรับปรุง
31	1	1	1	3	1	ใช้ได้
32	1	1	0	2	.6	ปรับปรุง
33	1	1	1	3	1	ใช้ได้
34	1	1	1	3	1	ใช้ได้
35	1	1	0	2	.6	ปรับปรุง
36	1	1	1	3	1	ใช้ได้
37	1	1	0	2	.6	ปรับปรุง
38	1	1	1	3	1	ใช้ได้
39	1	1	1	3	1	ใช้ได้
40	1	1	1	3	1	ใช้ได้
41	1	1	1	3	1	ใช้ได้
42	1	1	1	3	1	ใช้ได้
43	1	1	0	2	.6	ปรับปรุง
44	1	1	1	3	1	ใช้ได้
45	1	1	0	2	.6	ปรับปรุง
46	1	1	1	3	1	ใช้ได้
47	1	1	1	3	1	ใช้ได้
48	1	1	1	3	1	ใช้ได้
49	1	1	1	3	1	ใช้ได้
50	1	1	1	3	1	ใช้ได้
51	1	1	1	3	1	ใช้ได้
52	1	1	1	3	1	ใช้ได้
53	1	1	1	3	1	ใช้ได้
54	1	1	1	3	1	ใช้ได้
55	1	1	1	3	1	ใช้ได้
56	1	1	1	3	1	ใช้ได้
57	1	1	1	3	1	ใช้ได้
58	1	1	1	3	1	ใช้ได้
59	1	1	1	3	1	ใช้ได้
60	1	1	1	3	1	ใช้ได้
61	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	ผลการตรวจสอบ
	1	2	3			
62	1	1	1	3	1	ใช้ได้
63	1	1	1	3	1	ใช้ได้
64	1	1	1	3	1	ใช้ได้
65	1	1	1	3	1	ใช้ได้
62	1	1	1	3	1	ใช้ได้

Prince of Songkla University
Pattani Campus

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อับดุลเลาะ การีนา
ตำแหน่ง ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สถานที่ทำงาน วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
2. อาจารย์ ดร. อะห์มัด ยี่สุนทร
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำวิทยาลัยอิสลามศึกษา
สถานที่ทำงาน วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
3. อาจารย์ รุวัยดา สะอึ
ตำแหน่ง หัวหน้าสำนักงานบริหารวิชาการ
สถานที่ทำงาน โรงเรียนร่มเกล้า อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

Prince of Songkla University
Pattani Campus